

LV

LV

LV

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 28.2.2011
COM(2011) 84 galīgā redakcija

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**par konkrētu noteikumu īstenošanu un piemērošanu attiecībā uz Direktīvu 2008/94/EK
par darba ņēmēju aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par konkrētu noteikumu īstenošanu un piemērošanu attiecībā uz Direktīvu 2008/94/EK par darba ņēmēju aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā

1. IEVADS

Ar Direktīvu 2008/94/EK¹ (turpmāk “direktīva”) tiek kodificēta Padomes Direktīva 80/987/EEK², kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2002/74/EK³.

Direktīvas mērķis ir aizsargāt darba ņēmējus darba devēja maksātnespējas gadījumā, jo īpaši, lai garantētu prasījumu apmierināšanu attiecībā uz darba samaksu. Šajā nolūkā dalībvalstīm ir jāizveido iestāde, kas garantē šādu prasījumu apmierināšanu.

Direktīvas 15. pantā ir paredzēts, ka Komisijai ir jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums par tās 1. līdz 4. panta, 9. un 10. panta, 11. panta otrās daļas, 12. panta c) punkta un 13. un 14. panta īstenošanu un piemērošanu dalībvalstīs.

Sagatavojot šo ziņojumu, Komisija pasūtīja pētījumu neatkarīgiem ekspertiem, nosūtīja anketu dalībvalstīm un Eiropas sociālajiem partneriem, aicinot tos izteikt savu viedokli par pētījuma secinājumiem.

2. DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS (1., 2. UN 13. PANTS)

2.1. Aizsargātie darba ņēmēji

Izņemot turpmāk minētos izņēmumus, direktīva attiecas uz visām personām, kuras uzskata par darba ņēmējiem saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Komisija norāda, ka Čehijā direktīvā paredzētā aizsardzība neattiecas uz darba ņēmējiem, kuriem ir līgums darba uzdevuma veikšanai. Komisija turpinās izmeklēšanu par to, vai šīs personas tomēr nav uzskatāmas par darba ņēmējiem atbilstīgi Čehijas darba likumdošanai, jo šāda izslēgšana var būt direktīvas pārkāpums.

Direktīvā dalībvalstīm ir skaidri noteikts pienākums iekļaut tās piemērošanas jomā nepilna darba laika darba ņēmējus, darba ņēmējus, kam ir darba līgums par darbu uz noteiktu laiku, un darba ņēmējus, kas pieņemti īslaicīgā darbā (2. panta 2. punkts). Saskaņā ar Komisijai pieejamo informāciju visās dalībvalstīs šī prasība tiek ievērota.

Direktīvā noteikts, ka dalībvalstis nedrīkst noteikt minimālo darba līguma vai darba attiecību laikposmu, lai darbinieki iegūtu tiesības uz aizsardzību (2. panta 3. punkts).

---

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra Direktīva 2008/94/EK par darba ņēmēju aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā. OV L 283, 28.10.2008., 36. lpp.

² Padomes 1980. gada 20. oktobra Direktīva 80/987/EEK par dalībvalstu normatīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā. OV L 283, 28.10.1980., 23. lpp.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 23. septembra Direktīva 2002/74/EK, ar ko groza Padomes Direktīvu 80/987/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā. OV L 270, 8.10.2002., 10. lpp.

Komisija norāda, ka Kipras tiesību aktos noteikts, ka darba ņēmējam ir jābūt nepārtraukti nostrādājušam pie viena darba devēja ne mazāk kā 26 nedēļas pirms darba devēja maksātnespējas, lai tas būtu tiesīgs saņemt samaksu. Tas, pēc Komisijas domām, varētu būt direktīvas pārkāpums.

Izņēmuma kārtā dalībvalstīm ir atļauts neiekļaut dažas darba ņēmēju kategorijas:

a) ar nosacījumu, ka cita veida pastāvošas garantijas attiecīgajai personai sniedz līdzvērtīgas pakāpes nodrošinājumu, kāds izriet no direktīvas (1. panta 2. punkts). Šo iespēju izmantojušas trīs dalībvalstis. Beļģijā uzņēmumu darbinieki un mācekļi, kuri ir vairāku apvienoto komiteju vai apakškomiteju biedri, ir izslēgti no vispārējā garantiju fonda sniegtās aizsardzības, bet ir aizsargāti, izmantojot nozaru fondus, kas izveidoti ar koplīgumu. Kiprā no direktīvas piemērošanas jomas ir izslēgti citvalstu tirdzniecības flotes apkalpes locekļi. Apvienotajā Karalistē ir izslēgti tirdzniecības flotes jūrnieki. Komisija uzskata, ka “jūras privilēģija”⁴, kas, šķiet, ir galvenā jūrniekiem paredzētā aizsardzība šajās divās dalībvalstīs gadījumā, ja darba devēja maksātnespējas dēļ ne vienmēr ir iespējams nodrošināt tādu aizsardzības līmeni, kas ir līdzvērtīgs garantiju iestādes sniegtajam līmenim, jo kuģa vērtība dažkārt nevar nosegt minimālo neapmaksāto prasījumu summu, kas paredzēta direktīvā;

b) mājkalpotāji, ko nodarbina fiziska persona, un zvejnieki, kuru atlīdzību nosaka nozvejas apjoms, ar nosacījumu, ka šādi izņēmumi pastāvēja jau valsts tiesību aktos laikā, kad attiecīgajā dalībvalstī stājas spēkā Direktīva 2002/74/EK (1. panta 3. punkts). Komisija norāda, ka zvejnieki, kuru atlīdzību nosaka nozvejas apjoms, ir izslēgti no direktīvas piemērošanas jomas Grieķijā, Itālijā, Maltā un Apvienotajā Karalistē; mājkalpotāji ir izslēgti Spānijā, Francijā, Maltā, Nīderlandē un Polijā.

2.2. Attiecīgie darba devēji

Direktīva attiecas uz visiem darba devējiem, kā noteikts valsts tiesību aktos, kuri ir maksātnespējas stāvoklī. Direktīvā nav paredzēta iespēja izslēgt no tās piemērošanas jomas nevienas kategorijas darba devēju.

Darba devēju uzskata par maksātnespējīgu (2. panta 1. punkts), ja:

- ir iesniegts pieprasījums sākt uz darba devēja maksātnespēju balstītu attiecīgās dalībvalsts normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētu kopēju procesu, pilnībā vai daļēji vērst piedziņu pret darba devēja mantu un iecelt likvidatoru (vai personu, kas veic šādu uzdevumu);
- kompetentā iestāde ir nolēmusi sākt procesu (vai ir noteikusi, ka darba devēja uzņēmums galīgi ir slēgts un ka pieejamā manta nav pietiekama, lai garantētu procesa sākšanu).

Komisija norāda, ka Padomes Regula (EK) Nr. 1346/2000⁵ attiecas uz kolektīvām maksātnespējas procedūrām, kas ir saistītas ar daļēju vai pilnīgu parādnieka mantas

---

⁴ “Jūras privilēģija” attiecībā uz kuģi nodrošina, ka daži prasījumi (tostarp prasījumi par darba samaksu) ir prioritāri attiecībā pret reģistrētajām hipotēkām, ķīlām un citiem maksājumiem. (*International Convention on Maritime Liens and Mortgages* 1993. g.).

⁵ Padomes 2000. gada 29. maija Regula (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām. OV L 160, 30.6.2000., 1. lpp.

atsavināšanu un likvidatora iecelšanu (1. panta 1. punkts), proti, uz tām pašām maksātnespējas procedūrām, uz kurām attiecas direktīva. Šajā saistībā dalībvalstis ar dažiem izņēmumiem ir apstiprinājušas Komisijai, ka valstīs noteiktie maksātnespējas procedūru veidi, uz kuriem attiecas direktīvas darbības joma, ir tie paši, kas iekļauti minētās regulas A pielikumā. Izņēmumi ir šādi: Vācija, kur tikai “insolvenzverfahren” procedūra rada prasījumu, uz ko attiecas direktīvā noteiktā aizsardzība; Grieķija, kur no direktīvas piemērošanas jomas izslēgti gadījumi, kad a) uzņēmumā ir ieviesta pagaidu administrācija (kreditoru veikta administrācija un pārvaldība) un kad b) uzņēmums ir nodots tiesas iecelta maksātnespējas administratora pārraudzībā, lai panāktu kompromisu ar kreditoriem; Īrija, kur no darbības jomas ir izslēgta pārbaudes (“examinership”) un partnerības likvidācijas (“winding up of partnerships”) procedūra; Ungārijā, kur saskaņā ar valsts tiesību aktiem sedz tikai likvidācijas procedūras (“felszámolási eljárás”); Slovēnija, kur “skrajšani stečajni postopek” un “prisilna poravnava v stečaju” procedūra ir izslēgta. Ņemot vērā to, ka abos instrumentos noteiktās maksātnespējas procedūru definīcijas ir vienādas, Komisija šo jautājumu izskata padziļināti, lai pārliecinātos, vai visas attiecīgās maksātnespējas procedūras ir iekļautas.

Turklāt Beļģijas tiesību aktos izmanto uzņēmuma slēgšanas jēdzienu, nevis maksātnespējas jēdzienu. Uzņēmuma slēgšana nozīmē “uzņēmuma pamatdarbības pilnīgu izbeigšanu, ja darba ņēmēju skaits tiek samazināts līdz mazāk nekā vienai ceturtdaļai no uzņēmumā vidēji nodarbināto personu skaita četros ceturkšņos pirms tā ceturkšņa, kura laikā notikusi pilnīga pamatdarbības izbeigšana”⁶. Ir iespējams, ka Beļģijas garantijas fonds neiekļauj direktīvā noteiktās maksātnespējas situācijas.

Dānija, kurai minētā regula nav saistoša, ir informējusi Komisiju, ka valsts garantiju fonda darbības jomā ir iekļautas šādas situācijas: a) bankrots; b) gadījumā, kad darba devējs pārtrauc tirdzniecību, jo ir noteikta tā maksātnespēja; c) darba devēja nāves gadījumā, ja tā īpašumu nodod administratora pārvaldībā maksātnespējas dēļ vai tas tiek likvidēts bez pārvaldības.

Jebkurā gadījumā direktīva (2. panta 4. punkts) ļauj dalībvalstīm attiecināt darba ņēmēju aizsardzību arī uz citām maksātnespējas situācijām, kas neatbilst 2. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem.

Direktīvā nav noteikta atšķirība starp tirgotājiem un darba devējiem, kas nav tirgotāji, lieliem vai maziem darba devējiem un darba devējiem, kas gūst peļņu, vai bezpeļņas darba devējiem — tāpat arī garantiju sistēmās dalībvalstīs nedrīkst noteikt šādu atšķirību. Komisija tomēr norāda, ka Ungārijā bankrota procedūru var uzsākt tikai pret noteikta veida fiziskām vai juridiskām personām. Līdzīgi ir Luksemburgā, kur bankrota procedūras var uzsākt tikai pret komercsabiedrību vai fizisku personu, kas tiek uzskatīta par tirgotāju. Tas varētu novest pie darbinieku, kurus nodarbina konkrētas juridiskas un fiziskas personas, izslēgšanas no direktīvā noteiktās aizsardzības.

---

⁶ 2002. gada 26. jūnija akta 3. panta 1. punkta 1. ievilkums

3. GARANTIJU IESTĀDES KOMPETENCĒ ESOŠIE PRASĪJUMI (3. UN 4. PANTS)

Prasījumi, ko pārņem garantiju iestāde, ir neapmaksātie prasījumi attiecībā uz darba samaksu, kas izriet no darba līguma un attiecas uz laikposmu pirms un/vai pēc kāda noteikta datuma, ko nosaka dalībvalstis. Bulgārijā, Čehijā, Dānijā, Grieķijā, Maltā, Portugālē un Austrijā ir noteikts sešu mēnešu pārskata laikposms pirms maksātspējas procedūras uzsākšanas pieprasījuma iesniegšanas, uz ko prasījumiem ir jāattiecas; Polijā ir paredzēts deviņu mēnešu pārskata laikposms; Itālijā un Latvijā — 12 mēnešu laikposms; Slovākijā, Īrijā un Lietuvā — 18 mēnešu laikposms; Kiprā noteiktas 78 nedēļas; Beļģijā paredzēts laikposms no 12 mēnešiem pirms uzņēmuma slēgšanas līdz 13 mēnešiem pēc tā slēgšanas. Vairākas dalībvalstis nav noteikušas pārskata laikposmu, bet tikai datumu, pirms kura un/vai pēc kura prasījumi jāattiecinā. Tā tas ir Igaunijā, Francijā, Vācijā, Luksemburgā, Ungārijā, Nīderlandē, Rumānijā, Slovēnijā, Spānijā, Somijā, Zviedrijā un Apvienotajā Karalistē.

Termins “darba samaksa” ir jādefinē valsts tiesību aktos, kas rada atšķirības starp dalībvalstīm attiecībā uz garantijas apjomu. Tomēr, nosakot, kādus pabalstus izmaksā garantiju iestāde, valsts tiesību aktos ir jāievēro vispārējais vienlīdzības un nediskriminācijas princips⁷.

Direktīva (4. panta 1. punkts) arī ļauj dalībvalstīm ierobežot garantiju iestādes atbildību divos veidos:

- (a) nosakot laikposma ilgumu, par kuru garantiju iestādei jāapmierina neapmaksātie prasījumi, ar nosacījumu, ka šis laikposms aptver vismaz atalgojumu par pēdējiem trim darba attiecību mēnešiem vai astoņas nedēļas, ja pārskata laikposms ilgst vismaz 18 mēnešus (4. panta 2. punkts). Beļģija, Dānija, Francija, Ungārija, Austrija un Somija nav izmantojušas šo iespēju. Bulgārija, Čehija, Vācija, Igaunija, Grieķija, Itālija, Latvija, Lietuva, Malta, Polija, Rumānija, Slovēnija un Slovākija ir izvēlējušās maksimālo laikposmu trīs mēnešu garumā; Īrijā un Apvienotajā Karalistē maksimālais laikposms ir astoņas nedēļas, Kiprā tas ir 13 nedēļas un Nīderlandē — 19 nedēļas; Spānijā tas ir 150 dienas, bet Luksemburgā un Portugālē — seši mēneši; Zviedrijā — astoņi mēneši;
- (b) nosakot augšējās robežas garantiju iestāžu maksājumiem, ar nosacījumu, ka šīs augšējās robežas nedrīkst būt zemākas par tādu līmeni, kas sociālā ziņā saderīgs ar šīs direktīvas sociālo mērķi. (4. panta 3. punkts). Visas dalībvalstis, izņemot Nīderlandi, ir noteikušas šādu augšējo robežu, taču šīs robežas aprēķināšanas metodes ievērojami atšķiras. Attiecībā uz šo jautājumu direktīvā nav sniegti precīzi norādījumi. Tomēr, kā Komisija ir atzinusi 1995. gada ziņojumā par direktīvas īstenošanu⁸, tiek pieņemts, ka, ja garantijas maksājumi beigu analīzē bija līdzvērtīgi sociālās nodrošināšanas maksājumiem vai likumā noteiktajai minimālajai algai, tad varētu rasties saderības problēmas ar direktīvā noteikto sociālo mērķi.

⁷ Tiesas spriedums (pirmā palāta) 2004. gada 16. decembrī. Lieta C-520/03. *José Vicente Olaso Valero pret Fondo de Garantía Salarial (Fogasa)*. ECR 2004. g., I-12065. lpp., 34. punkts.

⁸ COM (95) 164, 1995. gada 15. jūnijs.

4. STARPVALSTU SITUĀCIJAS (9. UN 10. PANTS)

Direktīvā paredzēts, ka, ja uzņēmums, kas darbojas vismaz divu dalībvalstu teritorijā, ir maksātnespējīgs, tad par darbinieku neapmaksāto prasījumu apmierināšanu ir atbildīga tās dalībvalsts iestāde, kuras teritorijā viņi strādā vai parasti strādā (9. panta 1. punkts). Spriedumā lietā C-310/07⁹ EKT nolēma, ka, lai kādā dalībvalstī reģistrētu uzņēmumu varētu uzskatīt par citas dalībvalsts teritorijā darbojošos uzņēmumu, šim uzņēmumam ir jābūt stabilai ekonomiskai klātbūtnei šajā otrā valstī, ietverot cilvēkresursu nodarbināšanu, kas tam dod iespēju veikt darbības šajā valstī, taču nav nepieciešams, lai šim uzņēmumam būtu filiāle vai pastāvīga pārstāvniecība attiecīgajā otrā valstī.

Komisija norāda (skat. 4. tabulu pielikumā), ka laikposmā no 2006. līdz 2008. gadam bija 239 gadījumi, kad garantiju iestāde vienā dalībvalstī veica maksājumus darbiniekiem no maksātnespējīga uzņēmuma citā dalībvalstī. Attiecīgo darba ņēmēju skaits bija 1158, un izmaksātās summas bija aptuveni 10,8 miljonu euro apmērā.

Komisija ir palīdzējusi dalībvalstīm izstrādāt standarta veidlapu, ko var izmantot informācijas apmaiņai un kas drīz tiks pabeigta, tādējādi atvieglojot direktīvas 10. panta 1. punkta īstenošanu.

Turklāt saskaņā ar 10. panta 2. apakšpunktu Komisija savā tīmekļa vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=706&langId=en&intPageId=198> ir publicējusi kompetento pārvaldes iestāžu un/vai garantiju iestāžu kontaktinformāciju, un tā tiek regulāri atjaunināta.

5. NOSACĪJUMS PAR PAŠREIZĒJĀ STĀVOKĻA NEPASLIKTINĀŠANU (11. PANTA OTRĀ DAĻĀ)

Komisija nav konstatējusi gadījumus, kad šīs direktīvas īstenošanas rezultātā būtu pasliktinājies situācija, kāda tā bija dalībvalstīs dienā, kad stājas spēkā direktīva, vai saistībā ar darba ņēmēju vispārējā aizsardzības līmeņa pazemināšanos darba devēja maksātnespējas gadījumos. Gluži pretēji — direktīvas īstenošana ir uzlabojusi darba ņēmēju aizsardzību, jo tās rezultātā ir izveidotas garantiju iestādes tajās dalībvalstīs, kurās to iepriekš nebija.

6. DARBA ŅĒMĒJA, KAS IR ARĪ UZŅĒMUMA AKCIONĀRS, SITUĀCIJA (12. PANTA C) PUNKTS)

Saskaņā ar direktīvu dalībvalstis var atteikties sniegt aizsardzību vai var to samazināt tādos gadījumos, ja darba ņēmējs/ņēmēja viens pats/viena pati vai kopā ar saviem tuviem radniekiem bija īpašnieks/īpašniece būtiskai attiecīgā uzņēmuma daļai un viņam/viņai bija ievērojama ietekme uz tā darbību.

Vairākas dalībvalstis ir izmantojušas šo iespēju (Čehija, Dānija, Vācija, Grieķija, Kipra, Latvija, Malta, Nīderlande, Austrija, Slovēnija un Zviedrija). Citās dalībvalstīs (Spānijā, Īrijā, Somijā) aizsardzības atteikums šīm personām tiek īstenots netieši,

---

⁹ EKT 2008. gada 16. oktobra spriedums. *Svenska staten pret Anders Holmqvist*.

definējot jēdzienu “darba ņēmējs”, proti, personas, kurām pieder uzņēmuma daļas un kam ievērojama ietekme uz tā darbību, nav uzskatāmas par “darba ņēmēju”. Bulgārijā pietiek ar faktu, ka darba ņēmējs ir partneris vai uzņēmuma pārvaldes struktūras loceklis, lai viņš/viņa netiktu aizsargāts. Tā kā nav precizēta prasība, ka darbinieka īpašumā jābūt būtiskai uzņēmuma daļai un ka tam ir jābūt ievērojamai ietekmei uz uzņēmuma darbību, tas, šķiet, neatbilst direktīvas prasībām. Pārējās dalībvalstis (Beļģija, Igaunija, Francija, Itālija, Lietuva, Luksemburga, Ungārija, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija un Apvienotā Karaliste) nav izmantojušas šo iespēju.

7. PĀRSKATS PAR GADĪJUMIEM

Komisija 2010. gada sākumā nosūtīja dalībvalstīm anketu, lai savāktu datus par to, cik daudz maksātnespējas gadījumu ir apstrādājušas valsts garantiju iestādes, kā arī kāds bijis attiecīgo darba ņēmēju skaits un no šīm iestādēm izmaksāto summu apmērs (skat. 1., 2. un 3. tabulu pielikumā)¹⁰.

Laikposmā no 2006. līdz 2009. gadam valsts garantiju iestādes iesaistījās vairāk nekā 420 000 maksātnespējas gadījumos (skat. 1. tabulu pielikumā). Tajā pašā laika posmā 3,4 miljoni darba ņēmēju no garantiju iestādēm saņēma maksājumus saistībā ar viņu darba devēju maksātnespēju (skat. 2. tabulu pielikumā). Turklāt garantiju iestādes šiem darba ņēmējiem ir izmaksājušas 17,7 miljardus euro (skat. 3. tabulu pielikumā). Laikposmā no 2006. līdz 2009. gadam vidējais darbinieku skaits katrā atsevišķā gadījumā bija astoņi darbinieki, savukārt vidējā summa, ko valsts garantiju iestādes samaksāja katram atsevišķam darba ņēmējam, bija 5187 euro.

Komisija norāda, ka no 2008. līdz 2009. gadam ir ievērojami palielinājies gadījumu skaits (+19 %) un galvenokārt — darbinieku skaits (+61 %), un iztērētās naudas apmērs (+72 %), ko var attiecināt uz ekonomikas krīzi. 2009. gadā arī palielinājās vidējais to uzņēmumu lielums, kuri tika atzīti par maksātnespējīgiem, (no 7,4 darbiniekiem katrā atsevišķā gadījumā 2008. gadā līdz 10,0 darbiniekiem katrā atsevišķā gadījumā 2009. gadā, proti, pieaugums par 35 %), kā arī palielinājās nesamaksāto atalgojumu apmērs (no EUR 5059 uz vienu darbinieku 2008. gadā līdz EUR 5409 uz vienu darbinieku 2009. gadā, proti, pieaugums par 7 %).

Vācija ir dalībvalsts ar vislielāko gadījumu skaitu (146 673 gadījumi laikposmā 2006.–2009. g.), savukārt Francijā ir vislielākais darbinieku skaits (953 887 darbinieki laikposmā 2006.–2009. g.), kā arī vislielākā izmaksātā naudas summa (6,4 miljardi euro).

8. EIROPAS SOCIĀLO PARTNERU VIEDOKĻI

Septiņas *BUSINESS EUROPE* federācijas, kas iesniedza savus apsvērumus, kā arī Eiropas Amatniecības, mazo un vidējo uzņēmumu asociācija (*UEAPME*) uzskata, ka direktīva ir sasniegusi tās mērķi nodrošināt darba ņēmēju minimuma aizsardzības līmeni darba devēja maksātnespējas gadījumā un ka saskaņā ar 4. panta 3. punktu noteiktās augšējās robežas ir sociāli saderīgas ar direktīvas sociālo mērķi.

¹⁰ IT un LU nav sniegušas atbildi uz anketas jautājumiem.

Eiropas Arodbiedrību konfederācija (*ETUC*) uzskata Direktīvu 2008/94/EK par neaizstājamu Savienības tiesību aktu instrumentu, kurš darba ņēmējiem visā Eiropā nodrošina minimuma aizsardzību. Tomēr tā ir ļoti norūpējusies par zemo noteikto augšējo robežu un ļoti īsajiem termiņiem, kādi paredzēti dalībvalstīs saskaņā ar iespēju, kas piedāvāta 4. panta 2. un 3. punktā. Saskaņā ar *ETUC* viedokli ievērojams skaits valstu locekļu ir izteikuši nopietnas bažas par to, ka lielam darbinieku skaitam nesamaksātās darba algas pārsniedz valsts tiesību aktos noteiktās robežas. Turklāt *ETUC* uzsver, ka īpaši 4. panta 2. un 3. punkta formulējums ir ļoti neskaidrs un atstāj dalībvalstīm pārāk lielu rīcības brīvību, dodot tām iespēju būtiski mazināt savus direktīvā noteiktos pienākumus. Līdz ar to *ETUC* uzskata, ka būtu jāparedz šo noteikumu pārskatīšana. *ETUC* atzīmē vēl vienu, viņuprāt, problemātisku jomu, kas attiecas uz direktīvas piemērošanas jomu, jo īpaši attiecībā uz jēdziena “neapmaksātie prasījumi” izpratni, jo vairākās dalībvalstīs tiek piemērota šaura jēdziena “atlīdzība” definīcija (piemēram, neiekļaujot atlaišanas pabalstus, prēmijas, atlīdzināšanas kārtību u.c.). Saskaņā ar *ETUC* viedokli tas var izraisīt ievērojamu prasījumu neizpildi.

9. SECINĀJUMI

Vairāk nekā 30 gadus pēc sākotnējās direktīvas pieņemšanas 1980. gadā Komisija uzskata, ka tai joprojām ir būtiska nozīme, nodrošinot darba ņēmēju tiesību aizsardzības minimālo līmeni iekšējā tirgū. Dalībvalstīm ir bijis pienākums izveidot garantiju iestādes, kas iesaistās maksātnespējas situācijās, lai segtu darba ņēmēju neapmaksātos prasījumus attiecībā uz darba samaksu. Šādu aizsardzības nodrošināšanas pasākumu lietderību ir apliecinājis fakts, ka 3,4 miljoni darba ņēmēju ir guvuši labumu no garantiju iestāžu intervences pēdējo četru gadu laikā, galvenokārt ekonomikas krīzes laikā. 2002. gadā veiktajā pārskatīšanā tika precizētas starpvalstu situāciju tiesiskās sekas un pielāgoti noteikumi, lai ņemtu vērā izmaiņas maksātnespējas tiesību aktu jomā dalībvalstīs, tādējādi palielinot juridisko noteiktību.

Iepriekš sniegtā analīze liecina, ka kopumā noteikumi, attiecībā uz kuriem jāievēro ziņošanas pienākums, ir tikuši pareizi īstenoti un piemēroti. Tomēr joprojām ir dažas jomas, kas rada bažas un kuras Komisija plāno risināt, izmantojot piemērotus līdzekļus, tostarp vajadzības gadījumā uzsākot pienākumu neizpildes procedūru.

Komisija turpinās pārraudzīt direktīvas darbību, ņemot vērā turpmākās attīstības tendences tiesību aktos darba tiesību un maksātnespējas jomās, lai nodrošinātu tās mērķa pienācīgu sasniegšanu.

TEHNISKAIS PIELIKUMS

1. tabula. To gadījumu skaits, kuros tikusi pieprasīta garantiju iestādes intervence

	2006. g.	2007. g.	2008. g.	2009. g.	Kopējais skaits 2006.-2009. g.
Beļģija	4256	3744	3967	4174	16141
Bulgārija		6	3	9	18
Čehija	449	382	386	750	1967
Dānija	1221	1091	1847	3167	7326
Vācija	38 133	38 711	35 447	34 382	146673
Igaunija	131	94	176	491	892
Īrija	167	194	287	671	1319
Grieķija	-	-	-	-	-
Spānija	12 431	12 654	13 229	16 466	54780
Francija	19 655	19 577	24 046	27 113	90391
Itālija					
Kipra	7	5	1	2	15
Latvija	95	60	84	138	377
Lietuva	379	293	300	340	1312
Luksemburga					
Ungārija	1273	1235	1.419	2222	6149
Malta	0	1	0	1	2
Nīderlande	3796	2392	2580	4641	13409
Austrija	4036	3508	3563	4036	15143
Polija	635	631	338	401	2005
Portugāle	583	795	1216	2889	5483
Rumānija		4	22	47	73
Slovēnija	92	88	76	108	364
Slovākija	80	58	62	174	374
Somija	2167	2098	2243	2965	9473
Zviedrija	2200	1900	2400	3300	9800
Apvienotā Karaliste	9369	8036	7593	12 135	37133
ES 27	101 155	97 557	101 285	120 622	420619

2. tabula. Tādu darba ņēmēju skaits, kuru prasījumus attiecībā uz darba samaksu pilnīgi vai daļēji apmierinājusi garantiju iestāde

	2006. g.	2007. g.	2008. g.	2009. g.	Kopējais skaits 2006.-2009. g.
Beļģija	19 104	16 628	17 414	18 922	72068
Bulgārija		45	20	433	498
Čehija	7549	6888	5055	19 451	38943
Dānija	9886	10 244	19 328	34 694	74152
Vācija	189 695	167 593	173 004	304 719	835011
Igaunija	1256	1158	2292	6661	11367
Īrija	4687	6609	9704	20 172	41172
Grieķija	758	284	432	148	1622
Spānija	57 738	56 382	63 994	99 071	277185
Francija	220 812	208 233	235 062	289 780	953887
Itālija					0
Kipra	48	16	2	63	129
Latvija	2598	928	1029	2015	6570
Lietuva	11 140	5794	6894	8110	31938
Luksemburga					0
Ungārija	21 319	15 888	12 665	28 664	78536
Malta	0	32	0	17	49
Nīderlande	30 729	21 554	27 890	59 243	139416
Austrija	34 521	30 986	28 219	36 191	129917
Polija	20 321	17 151	20 319	35 674	93465
Portugāle	9530	12 220	14 120	18 263	54133
Rumānija		618	2578	2353	5549
Slovēnija	1276	430	448	6259	8413
Slovākija	2604	2821	4308	8114	17847
Somija	6022	5021	7714	9253	28010
Zviedrija	17 100	14 000	19 100	29 100	79300
Apvienotā Karaliste	92 516	86 006	76 416	164 083	419021
ES 27	761 209	687 529	748 007	1 201 453	3398198

3. tabula. Summas, ko izmaksājusi garantiju iestāde (EUR)

	2006. g.	2007. g.	2008. g.	2009. g.	Kopējā summa 2006.-2009. g.
Beļģija	132 410 251	110 682 560	122 806 878	151 927 588	517 827 277
Bulgārija	-	14 265	5 115	232 022	251 402
Čehija	6 477 066	7 060 182	6 026 217	31 928 617	51 492 081
Dānija	28 287 595	36 372 910	89 592 275	157 395 719	311 648 498
Vācija	983 495 381	849 977 920	822 226 706	1 755 302 560	4 411 002 567
Igaunija	954 629	1 476 662	4 329 696	13 492 496	20 253 484
Īrija	4 308 000	5 727 000	10 068 000	19 958 000	40 061 000
Grieķija	2 130 303	496 418	986 256	311 315	3 924 292
Spānija	269 549 468	327 130 512	359 752 446	643 538 235	1 599 970 661
Francija	1 458 000 000	1 400 000 000	1 463 000 000	2 117 000 000	6 438 000 000
Itālija					
Kipra	96 147	7803	1910	14554	120 414
Latvija	1 937 982	821 591	1 850 184	2 724 831	7 334 587
Lietuva	6 835 032	3 880 908	5 271 084	6 545 412	22 532 437
Luksemburga					
Ungārija	21 360 781	16 841 854	18 043 815	32 734 634	88 981 085
Malta	0	35 816	0	22 062	57 878
Nīderlande	205 314 711	141 211 281	174 557 007	398 691 488	919 774 487
Austrija	184 854 654	208 047 412	208 055 837	277 579 642	878 537 545
Polija	18 203 753	21 036 816	27 170 354	43 977 262	110 388 185
Portugāle	40 198 540	52 988 075	70 475 958	80 900 936	244 563 509
Rumānija	-	431 282	1 067 814	1 168 956	2 668 052
Slovēnija	2 163 308	744 805	849 295	13 321 203	17 078 611
Slovākija	2 570 000	2 304 056	5 111 233	9 872 000	19 857 289
Somija	18 930 558	16 447 990	24 135 752	35 396 292	94 910 592
Zviedrija	101 854 253	90 453 076	101 734 753	224 435 216	518 477 298
Apvienotā Karaliste	415 375 589	245 454 000	267 021 651	479 967 226	1 407 818 465
ES 27	3 905 308 001	3 539 645 194	3 784 140 235	6 498 438 266	17 727 531 696

**4. tabula. Garantiju iestādes laikposmā no 2006. līdz 2008. gadam veiktās
intervences par labu darbaņēmējiem, kuru darba devējam citā dalībvalstī
izvirzīta prasība sākt maksātspējas procedūru**

	Pārrobežu maksātspējas gadījumu skaits uz vienu garantiju iestādi	Attiecīgo darbaņēmēju skaits	Izmaksātās summas (EUR)
Beļģija	48	156	2 093 600
Bulgārija	0	0	0
Čehija			
Dānija	2	2	19 119
Vācija	26	188	400 850
Igaunija			
Īrija	22	43	139 949
Grieķija	0	0	0
Spānija	0	0	0
Francija	39	163	2 513 154
Itālija	6	6	156 458
Kipra			
Latvija	0	0	0
Lietuva	0	0	0
Luksemburga	1	29	129 368
Ungārija	0	0	0
Malta	0	0	0
Nīderlande	Skaitļo nav pieejami, jo Nīderlandes garantiju iestāde starpvalstu gadījumus neregistrē atsevišķi.		
Austrija	59	214	1 346 751
Polija	0	0	0
Portugāle	1	17	111 172
Rumānija	0	0	0
Slovēnija	1	3	3855
Slovākija	0	0	0
Somija	15	69	434 253
Zviedrija	13	259	3 415 180
Apvienotā Karaliste	6	9	65 214
ES 27	239	1158	10 828 924

